N°. 721. DE GRONDWET. 1855.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

VRIJDAG 21 SEPTEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beursteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

Adres der Eerste Kamer
tot beantwoording der Troonrede.

SIRE!

1. Bij de opening der tegenwoordige zitting van de Staten-Generaal heeft de Eerste Kamer weder met genoegen van Uwe Majesteit mogen vernemen, dat de betrekkingen van Nederland met de andere mogendheden zich door welwillendheid en vriendschappelijke gezindheid kenmerken. Wij vertrouwen dat het naauwgezet nakomen van het stelsel van onzijdigheid, te midden van den nog voortdurenden oorlog, de beste waarborgen aanbiedt, om de eerbiediging van onze regten te verzekeren.

2. De Natie waardeert de goede tucht en ijverige pligtsbetrachting van de beide deelen der krijgsmagt, die Uwe goedkeuring mogten verwerven. Wij verheugen ons, dat de vermeerdering van het materieël der marine een voorwerp van Uwer Majesteits ernstige zorg uitmaakt.

3. Wij stellen hoogen prijs op de gunstige verklaring, die wij omtrent den toestand van onze Kolonien en bezittingen in andere werelddeelen hebben mogen vernemen. Zoowel in het belang van die bezittingen, als van het moederland, verblijden wij ons, dat de onderhandelingen met het Rijk van Japan goede uitkomsten hebben opgeleverd. Het komt ons met Uwe Majesteit wenschelijk voor, dat het van Staatswege ingestelde onderzoek omtrent den toestand der slavenbevolking tot een wettelijken maatregel moge leiden.

4. Dankbaar erkennen wij de bereidwilligheid van onze landgenooten, gelijk ook van vreemdelingen, om te gemoet te komen in de zware verliezen, door dijkbreuken en overstrooming in den afgeloopen winter teweeg gebragt. Wij mogen daarbij vooral niet vergeten het aanzienlijk deel, dat Uwe Majesteit zoowel door persoonlijk bezoek in de meest geteisterde gewesten, als door ruime hulpverstrekking, aan het lenigen van deze ramp heeft genomen.

5. Wij verblijden ons dat Uwe Majesteit hare ernstige zorg blijft wijden aan de belangen van het onderwijs en den bloei van kunsten en wetenschappen, evenzeer als aan de bevordering van ondernemingen van nijverheid en openbaar nut. Bij den toestand, waarin Europa thans verkeert, was het ons aangenaam omtrent handel en scheepvaart over het algemeen bevredigende mededeelingen te ontvangen. Meerdere uitbreiding van de middelen van gemeenschap, zoowel met het buitenland als binnen 's lands, kan daarop eenen gewenschten invloed uitoefenen.

6. Met belangstelling hebben wij vernomen, dat de staat der geldmiddelen, in verband met gunstige uitkomsten van de opbrengst der belastingen, de gelegenheid geeft met het delgen van schuld voort te gaan.

7. Doordrongen van het besef der behoefte aan de toepassing en ontwikkeling onzer grondwettige instellingen, zullen wij aan de ons toegezegde voordragten, gelijk mede aan de overige wets-ontwerpen, die onze vergadering mogten bezig houden, de vereischte zorg en aandacht wijden.

8. Sire, wij deelen met Uwe Majesteit in den wensch, dat het aan de Vertegenwoordiging der Natie gelukken moge, door welwillende bevordering van het gemeen overleg, de verwachting van Neêrlands ingezetenen niet teleur te stellen. Wij hopen, bij erkentelijke waardering van zoo vele ons geschonken zegeningen, ondersteund door het vertrouwen des volks, en met het oog op den onmisbaren bijstand des Almagtigen, tot de welvaart en het geluk van het dierbaar Vaderland mede te werken.

Staten-Generaal.
Eerste Kamer.

ZITTING VAN DONDERDAG, 20 SEPTEMBER.

Door den VOORZITTER worden tot leden der commissie voor de stenografie benoemd de heeren van Rijckevorsel, 't Hooft van Benthuizen en Bosch van Drakestein.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over het gewijzigd ontwerp-adres van antwoord op de Troonrede.

De algemeene strekking van het adres, wordt zonder discussie noch hoofdelijke stemming *goedgekeurd.*

Alsnu worden geopend de beraadslagingen over de afzonderlijke §§. Voor zoover eenigzins hoorbaar, komt het daarover verhandelde hoofdzakelijk op het volgende neder.

§ 1. De heer CREMERS vraagt, of naar eene letterlijke opvatting, men niet zou kunnen meenen, dat in de tweede zinsnede werden bedoeld de regten van de Kamer door de woorden: „wij vertrouwen dat het naauwgezet nakomen van het stelsel van onzijdigheid te midden van den nog voortdurenden oorlog, de beste waarborgen aanbiedt, om de eerbiediging van onze regten te verzekeren.

De heer DE VOS V. STEENWIJK, lid der commissie, zegt, dat blijkbaar hier alleen bedoeld zijn de regten van het Vaderland, de nationale regten.

Dit wordt *goedgekeurd.*

§ 2. De heer SICHTERMAN VAN DE BRAKE stelt voor, om, in plaats der laatste zinsnede: „wij verheugen ons, dat de vermeerdering van het materieel der marine een voorwerp van Uwer Mjs. ernstige zorg uitmaakt„, te stellen, „en verheugt zich, dat de aangelegenheid der marine enz.

De heeren LOTSY en DE VOS VAN STEENWIJK bestrijden dit amendement als onnoodig en als wordende door de woorden der commissie niets gepraejudicieerd.

Het amendement wordt hierop verworpen met 23 tegen 2 stemmen en de § onveranderd *goedgekeurd.*

§ 3. De heer VAN RIJCKEVORSEL merkt in de eerste plaats op, dat hij ongaarne in de Troonrede heeft gemist eenige mededeeling nopens de invoering en werking van het Regerings-reglement in Ned. Indie, en hij stelt den Minister van Kolonien in de gelegenheid daarover wel eenige inlichting te willen verstrekken. Ten andere had hij verlangd, dat de derde § minder beperkend sprak over de onderhandelingen met het Rijk van Japan, met het oog alleen op Nederland, terwijl de Troonrede daarentegen meer in het algemeen de goede vruchten daarvan doet uitkomen. Zoo dus al het antwoord een weêrklank moet zijn op de Troonrede, met welk beginsel hij zich gaarne vereenigt, is men daaraan hier niet getrouw gebleven.

De heer VAN DAM VAN ISSELT herinnert aan de benoeming der staatscommissie tot onderzoek van den toestand der slaven-bevolking in Indie en merkt op, dat men zich over die benoeming verheugde, omdat men zich daarbij vleide een einde te zien komen aan een toestand, die het christendom en de menschheid tot oneer verstrekt. Goedkeurende dat het adres een weêrklank zij van de Troonrede geeft hij zijn leedwezen te kennen over de z. i. flaauwe en onbepaalde strekking der laatste zinsnede van de §, omdat hij daarin uitdrukkelijk wenschte te zien uitgesproken het verlangen naar de afschaffing der slavernij. Hij stelt mitsdien voor de laatste zinsnede aldus aan te vullen: „Het komt ons met U. M. wenschelijk voor, dat het van staatwege ingestelde onderzoek omtrent den toestand der slavenbevolking tot een wettelijken maatregel moge leiden, waarbij de slavernij in de Ned. Koloniën wordt afgeschaft.„

De heer CREMERS gelooft met den vorigen Spr., dat de afschaffing der slavernij algemeen wordt gewenscht; maar toch is het denkbeeld daaromtrent niet zoo pertinent in de Troonrede uitgedrukt, en hij zou het dus voorzigtiger achten de bijvoeging van den heer van Dam aldus te wijzigen: wij hopen, dat de slavernij in de Ned. kolonien daardoor worde afgeschaft.„

De heer VAN DER OUDERMEULEN, lid der Commissie, acht het voorzigtiger met het oog op het beginsel van een weêrklank te willen geven op de Troonrede, en ook op de omstandigheid, dat het rapport der Staats-Commissie nog niet is uitgebragt, zich te bepalen bij de woorden der commissie, en dus de beide amendementen buiten aanmerking te houden.

De heer VAN ANDRINGA DE KEMPENAER acht evenwel de zinsnede in het antwoord wat te onbestemd, nadat eenmaal de beide Kamers der Staten-Generaal den wensch tot eene algeheele afschaffing der slavernij hadden kenbaar gemaakt.

De heer VAN RIJCKEVORSEL, ten einde aan de geuite bezwaren zooveel doenlijk te gemoet te komen en om tevens te doen uitkomen, dat de Kamer een wettelijken maatregel verlangt in milden zin, stelt voor de aangeboden bijvoeging aldus te wijzigen: „Wij hopen, dat de afschaffing der slavernij in de Nederl. kolonien daarvan het gevolg moge zijn.„ Zoodoende zal niets worden gepraejudiceerd.

De heer VAN OUDERMEULEN zegt, dat de commissie zich tegen dit amendement niet zal verzetten. Hij merkt alleen op, dat de emancipatie der slaven in Oost-Indie reeds is bepaald, zoodat hij dan in overweging zou stellen: „in al de Ned. Kolonien.„

De heeren CREMERS en VAN DAM VAN ISSELT trekken hierop hunne amendementen in, en vereenigen zich met dat van den heer van Rijckevorsel, gewijzigd door de commissie.

De heer VAN NISPEN VAN PANNERDEN acht het oogenblik nog niet gekomen, om den wensch naar eene afschaffing der slavernij bepaaldelijk uit te spreken, vermits het rapport der Staats-commissie nog niet is uitgekomen. Zoo lang dus over dit onderwerp geen meerder licht is verspreid, acht hij zich bezwaard eenig amend. in den bedoelden zin te ondersteunen.

De MINISTER VAN KOLONIEN geeft, in antwoord op den heer van Dam van Isselt, te kennen, dat de reden, waarom de Koning in zijne aanspraak geene melding heeft gemaakt van de invoering van het Indisch Regerings-reglement, daarin is gelegen, dat de Regering van oordeel was, dat zoodanige vermelding minder te pas kwam in eene openingsrede, maar inden er noodzakelijkheid bestond van die zaak melding te maken, dit meer gevoegelijk behoorde te geschieden in de sluitings-rede, als een onderwerp betreffende, dat afgehandeld is. Wat de andere onderwerpen betreft, zoo even ter sprake gebragt: hij laat gaarne de beslissing hieromtrent aan de wijsheid der Kamer over.

Het amendement van den heer v. RIJCKEVORSEL, wordt met de wijziging der commissie aangenomen met 14 tegen 11 stemmen en de geheele § almede goedgekeurd.

§ 4. wordt zonder discussie goedgekeurd.

§ 5. De heer SICHTERMAN VAN DE BRAKE acht het nuttig de blijdschap der vergadering uit te drukken, bepaaldelijk ook over Zr. Ms. belangstelling in den landbouw, en hij stelt mitsdien voor, om achter de eerste zinsnede der §, luidende: „wij verblijden ons, dat uwe Maj. hare ernstige zorg blijft wijden aan de belangen van het onderwijs en den bloei van kunsten- en wetenschappen, evenzeer als aan de bevordering van ondernemingen van nijverheid en openbaar nut,„ te laten volgen: „terwijl deze Kamer aan uwe Majesteit den eerbiedigen wensch opdraagt, om den gewigtigen tak van volksbestaan, den landbouw, in uwe Koninklijke belangstelling bij voortduring te doen deelen.„

De heer v. EIJSINGA, lid der Commissie, zegt, dat, hoezeer de landbouw wel als een der eerste takken van volksbestaan mag worden aangemerkt, tegen dit amend. nog al bezwaar bestaat, daar het aangenomen is, dat het antwoord zou zijn een weêrklank van de Troonrede.

De heer CREMERS, wijzende op de vele blijken van Zr. Ms. belangstelling in den landbouw, zoo herhaaldelijk betoond, zou het voegzamer achten, indien achter het woord: „nut„ wierd gesteld: „en ook aan den landbouw zijne herhaalde bewijzen van belangstelling heeft gegeven.„

De heer VAN RIJCKEVORSEL en TONCKENS achten de beide amendementen overbodig en als te zullen strekken tot ontsiering van het adres, omdat in de woorden: „ondernemingen van nijverheid„ reeds van zelf begrepen is de landbouw, en men dan ook andere takken van nijverheid, evenzeer van gewigt, zou moeten opnoemen.

De heer VAN ANDRINGA DE KEMPENAER, zich met den geest en de strekking der amendementen vereenigende, kan niet deelen de meening, dat onder nijverheid ook de landbouw begrepen is, en hij zou dus wel verlangen, dat de landbouw opzettelijk wierd genoemd, als niet opgesloten zijnde onder nijverheid in den zin van industrie. Hij geeft evenwel in overweging, om eenvoudig voor het woord: „nijverheid„, het woord: „landbouw„ op te nemen.

Het amendement van den heer CREMERS, waarmede de heer Sichterman van de Brake, met intrekking van het zijne zich heeft vereenigd, wordt verworpen met 19 tegen 6 stemmen. Dat van den heer de Kempenaer wordt verworpen met 18 tegen 7 stemmen, en de § zelve onveranderd *goedgekeurd.*

De §§ 6 en 7 worden onveranderd *goedgekeurd.*

§ 8. De heer SICHTERMAN VAN DE BRAKE stelt voor, om in de eerste zinsnede, luidende: „Sire! wij deelen met Uwe Maj. in den wensch, dat het aan de vertegenwoordiging der Natie gelukken moge, door welwillende bevordering van het gemeen overleg, de verwachting van Neêrlands ingezetenen niet teleur te stellen„ de laatste woorden aldus te wijzigen: „de verwachting van Neêrlands ingezetenen te verwezenlijken.„

De heer VAN EYSINGA zegt, dat aan de commissie de

Beide uitdrukkingen, zoowel de hare als die van den heer Sichterman, toeschijnen op hetzelfde nederkomen, zoodat hij gaarne de beslissing aan de Kamer overlaat.

Het amend. wordt verworpen met 15 tegen 10 stemmen.

De heer VAN DER LEK DE CLERCQ heeft eene kleine wijziging voor te stellen op de tweede en laatste zinsnede der § luidende: »wij hopen, bij erkentelijke waardering van zoovele ons geschonken zegeningen, ondersteund door het vertrouwen des volks en met het oog op den onmisbaren bijstand des Almagtigen, tot den welvaart en het geluk van het dierbaar Vaderland mede te werken. »Het komt hem voor, dat de woorden: »ondersteund door het vertrouwen des volks, buiten de vergadering welligt tot eene verkeerde uitlegging zouden aanleiding geven. Hij stelt mitsdien voor die woorden weg te laten.

De heer VAN EYSINGA komt, namens de commissie, tegen die meening op, als zijnde zij van oordeel, dat de gebezigde woorden hier niet misplaatst zijn en wel degelijk terugslaan op de woorden der Troonrede.

Het amend. van den heer de Lek de Clercq wordt verworpen met 17 tegen 8 stemmen en de § onveranderd *goedgekeurd.*

Ten slotte wordt het geheele ontwerp-adres van antwoord met algemeene stemmen AANGENOMEN.

Het adres zal, volgens het voorschrift van het Reglement van Orde, den Koning worden aangeboden door eene commissie, waaraan zich de Voorzitter aansluit, en welke zal bestaan uit de leden der commissie, met het ontwerpen belast geweest, en voorts uit de heeren van der Lek de Clercq en Sichterman van de Brake.

De vergadering wordt hierop tot nadere bijeenroeping gescheiden.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DONDERDAG, 20 SEPTEMBER.

In deze zitting heeft de heer STORM VAN 'S GRAVEZANDE verslag uitgebragt, uit naam der commissie, belast met het aanbieden aan den Koning eener lijst van drie kandidaten voor het voorzitterschap der Kamer. Daaruit blijkt dat Z. M. de verzekering heeft gegeven, dat HD. zich onmiddellijk met het doen eener keuze zou bezig houden. Aangenomen voor kennisgeving, terwijl de commissie bedankt wordt voor de door haar volbragte taak.

Is ingekomen een Kon. besluit, houdende benoeming van Jhr. Mr. D. T. Gevers van Endegeest tot Voorzitter der Kamer gedurende de tegenwoordige zitting.

De tijdelijke Voorzitter, de heer Anemaet, legt daarop zijne betrekking neder met de navolgende toespraak:

»Mijne heeren, Alvorens deze plaats te verlaten, heb ik de taak te vervullen, om den benoemden voorzitter geluk te wenschen met de eervolle onderscheiding, hem te beurt gevallen.

»De betrekking, welke hij gereed staat te aanvaarden, heeft eigenaardige moeijelijkheden.

»Wij wenschen die echter gemakkelijk te zien gemaakt door den geest van orde, welke deze Vergadering steeds kenmerkt.

»Ons vertrouwende aan zijne leiding, vleijen wij ons, dat die leiding de vrijheid der beraadslagingen zal handhaven, en dat, door onpartijdigheid gekenmerkt, zijn goed en krachtig beleid aan onze werkzaamheden eene rigting zal geven, die ten nutte en bevorderlijk is aan de belangen des Vaderlands, welke wij geroepen zijn te behartigen en voor te staan.

» Ik verzoek den heer Gevers van Endegeest, deze plaats te willen innemen en het voorzitterschap te aanvaarden »

Hierop aanvaardt de nieuw benoemde Voorzitter, de heer Gevers van Endegeest, zijne betrekking met de volgende aanspraak:

« Mijne Heeren, Volgaarne betuig ik u mijnen dank voor het ontvangen blijk van vertrouwen, waaraan onze geëerbiedigde Koning het zegel van goedkeuring heeft gehecht.

Het is niet de eerste maal, dat ik in deze aanzienlijke Vergadering de eer heb het voorzitterschap te bekleeden. Die taak is niet gemakkelijker geworden. De parlementaire werkzaamheden immers zijn van grooteren omvang, de beraadslagingen levendiger en meer ingewikkeld, de verschillen van meening en inzigt scherper afgeteekend dan vroeger; de hooggeachte staatsman daarenboven, die zoo dikwijls deze plaats innam, doch nu door 's Konings vertrouwen tot een andere gewigtige betrekking is geroepen, heeft het voor elken opvolger moeijelijker gemaakt, wijl hij in alle opzigten een zoo voortreffelijk Voorzitter was. Maar het zal mijn streven wezen, zijne voetstappen te drukken, en alzoo kalm, onpartijdig, eerlijk, mijne beste krachten te wijden aan al wat de geregelde en spoedige afdoening van zaken, de orde in deze Vergadering en hare waardigheid bevorderen kan.

»Wil mij, van uwe zijde, Mijne Heeren, daarin ondersteunen door uwe medewerking, door uwe toegevendheid en door die welwillendheid, waar ik de onderscheiding aan heb te danken, van achtervolgens meermalen op de voordragt geplaatst te zijn, uit welke de Koning den Voorzitter kiest.

»Gewigtige werkzaamheden wachten ons weder, al zijn er ook in het laatste jaar vele van hoog belang volbragt.

»Eene wet omtrent het onderwerp der slavernij, op welker aanbieding de Koning het uitzigt opent, voegt aan de beschaving der XIXe eeuw, voegt aan de beschaving van het godsdienstig Nederland.

»De nog ontbrekende wetten tot stand te brengen, bij elk additionele artikel der Grondwet genoemd, zal eene gewigtige schrede zijn ter voltooijing der gevolgen van die herziene Grondwet, welke door ons allen bezworen is, als regeling der regten, zoo van de kroon als van de volksvrijheid.

»Laat ons te zamen ijverig, eendragtig, en onder eerbiedig opzien tot het Almagtig Opperwezen, dat in aller geweten leest, medewerken om, in gemeen overleg met de Regering, naauwgezet te volbrengen wat voor deze zitting is weggelegd.

»Alzoo zullen wij aan het dierbare Vaderland de goede vruchten schenken, uit de vereenigde pogingen van eenen beminden Koning en van eene waardige Vertegenwoordiging te verwachten.

»Hiermede, Mijne Heeren, verklaar ik het voorzitterschap te aanvaarden.»

De VOORZITTER doet hierna mededeeling van een aantal ingekomen stukken, waarvan voorlezing gedaan wordt. De voornaamste daarvan zijn: 1o. 6 Koninklijke boodschappen ten geleide van: 1o. tien ontwerpen van wet tot het verleenen van naturalisatien; 2o. een ontwerp tot wijziging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1854; 3o. twintig ontwerpen tot het verleenen van naturalisatie; 4o. een tot regeling der banken van leening; 5o. een tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1855; en 6o. een omtrent de tucht en de huishouding op de koopvaardijschepen. Al deze ontwerpen voorzien van Memorien van Toelichting, zijn ter overweging aan de afdeelingen verzonden.

2o. Een koninklijk besluit van 1 dezer, houdende bevel aan P. F. de Geest, om binnen 14 dagen na bekomen kennisgeving, het land te verlaten.

3o. drie missives van den Minister van Buitenlandsche Zaken, ten geleide van afschriften van twee overeenkomsten met de Vereenigde Staten van Noord-Amerika en Frankrijk gesloten, nopens de toelating van consulaire agenten in de havens der Overzeesche bezittingen. — Beiden in handen gesteld eener commissie, bestaande uit de heeren Hugenholtz, van Hoëvell, Mackay, van Goltstein en Rochussen. — De derde missive strekt en geleide van een afschrift der additionnele overeenkomst, met het koningrijk der Beide Sicilien gesloten, nopens de uitbreiding van het tractaat van handel en scheepvaart. — In handen eener commissie, bestaande uit de heeren van Bosscha, Hoffman, van Zuijlen van Nijevelt, van Akerlaken en Meeussen.

4o. Eene missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, waarbij inlichtingen worden gegeven nopens het adres van den heer van der Tol, te Heenvliet, bevattende klagten over den Burgemeester van Zwartewaal. — In handen gesteld eener commissie, bestaande uit de heeren de Kempenaer, Bieruma Oosting, van Nispen van Sevenaer, van der Poel en Blaupot ten Cate.

5o. eene missive van den Minister van Kolonien, waarbij wordt overgelegd het verslag van het beheer der Kolonien van Ned. Indie over 1853 (zijnde dat over West-Indie reeds vroeger aan de Kamer toegezonden). In handen eener commissie, bestaande uit de heer Sloet tot Oldhuis, Rochussen, Heemskerk, Baud en Elout van Soeterwoude.

6o. twee missives van den heer Bots, lid der kamer, houdende kennisgeving, dat hij door den Koning herbenoemd is tot kantonregter te Helmond, welke betrekking hij heeft aanvaard. Hij laat aan de beslissing der kamer de vraag over, in hoever art. 91, laatste zinsnede der Grondwet op hem van toepassing is. (Die zinsnede stelt vast »dat leden der Staten Generaal, een bezoldigd staatsambt aannemende, of bevordering in de staatsdienst verwervende, ophouden leden der kamers te zijn, maar dadelijk weder zijn verkiesbaar.»)

De VOORZITTER zegt, dat, daar deze zaak tot eenige discussie kan aanleiding geven, hij voorstelt op een naderen dag daarover te beraadslagen. Daartoe wordt besloten.

Een aantal ingekomen adressen zal in handen gesteld worden der te benoemen commissie voor de verzoekschriften. Daaronder behooren eenige, waarbij eene enquête gevraagd wordt nopens de quaestie van de tol op het Zwolsche Diep.

Een aantal door den Minister van Buitenlandsche Zaken toegezonden consulaire opgaven nopens den handel- en scheepvaart in het buitenland, zal ter griffie worden nedergelegd.

Verschillende toegezonden verslagen en boekwerken zullen in de boekerij worden geplaatst.

Daarna wordt overgegaan tot het zamenstellen der afdeelingen.

De VOORZITTER deelt mede, dat door de afdeelingen benoemd zijn: tot *Voorziters* de heeren Baud, Dullert, Anemaet, van Bosse en de Kempenaer; tot *onder-Voorzitters* de heeren Luyben, Heemskerk, Hugenholtz, van Zuijlen en de Brauw, tot leden der commissie tot het opmaken van een adres in antwoord op de Troonrede, de heeren Bosscha, van Lennep, Meeussen, van Goltstein en de Kempenaer; en tot leden der commissie voor de verzoekschriften, de heeren Meijlink, Sander, Huguenin, Hoekwater en Wijbenga.

Daarna wordt overgegaan tot de benoeming van twee leden der huishoudelijke commissie. De beide aftredende leden, de heeren Wintgens en Mackay, worden als zoodanig herbenoemd.

Voorts worden de drie aftredende leden van de gemengde commissie voor de stenografie, de heeren Wintgens, van Bosse en de Brauw insgelijks herbenoemd.

Nog is ingekomen een Koninklijk besluit, waarbij de Minister van Finantien gemagtigd wordt om de begrootingswetten voor 1856 aan de Kamer aan te bieden.

De vergadering is daarna tot nadere bijeenroeping gescheiden.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Met de *Indus* zijn tijdingen uit Konstantinopel ontvang van 10 dezer. Zij bevestigen de verovering van den Ma koff-toren en de ontruiming van Sebastopol; doch zond daarvan nadere bijzonderheden mede te deelen, daar stoombooten te Kamiesch verpligt waren geweest te v trekken, na eenigen tijd vruchteloos gewacht te hebbe uit hoofde het slechte weder de communicatie tusschen reede en de haven verhinderde. De stoomboot *Telegra* wordt nog steeds te Marseille verwacht.

De Porte heeft alle kapitalisten opgeroepen tot het aa leggen van spoorwegen, waartoe zij voor 90 jaren co cessie zal verleenen met een waarborg van 4½ pCt. en autorisatie om dorpen te stichten, waar dit ter exploitat des wegs noodig zal zijn.

Het is niet waarschijnlijk, dat de *Telegraaf* zich no lang zal doen wachten. Reeds is het den 20sten den 8sten werd de Malakoff-toren genomen, en den 9de is Sebastopol door de Russen ontruimd. Tien dagen is mee dan noodig voor eene bijzondere aviso om uit de Krim Marseille aan te komen.

Wat er ook van zij, er is niets uit de Krim. Prin Gortschakoff zegt in eene depêche van 15 September me zijn gewoon loconisme: niets nieuws en de veldmaarschal Pelissier heeft ook geenerlei berigt medegedeeld.

Men schrijft thans aan den opperbevelhebber van he Fransche leger in de Krim het voornemen toe, om zic niet met al de Noorder forten bezig te houden en o onmiddellijk een herfst-veldtogt in het binnenste van d Krim te ondernemen, om daar het Russische leger t vervolgen.

Maar dit alles behoort tot het gebied der gissingen.

En, in verband met dat besluit van den maarschal Pelissier werd eergister in eene telegraphische depêche u Marseille gemeld, dat tien duizend man kavallerie i die haven voor de Krim zouden worden ingescheept Maar de *Constitutionnel* op dit berigt terugkomende doe met regt opmerken, dat ten deze wel verwarring zou kunnen bestaan.

Het zou, integendeel, hier gelden reeds genomen of te nemen maatregelen om de kavallerie, welke zich reeds in de Krim bevindt, naar Konstantinopel te doen vertrekken en haar daar te doen overwinteren; maar geenszins om aan dat wapen in het Schier-eiland zulke aanmerkelijke versterkingen te zenden.

Wij spraken gister van eene telegraphische depêche meldende de mededeeling in de *Invalide Russe* eener proclamatie door Keizer Alexander aan zijne legers gerigt om hun den val van Sebastopol aan te kondigen en den roem, welken de bezetting met de verdediging dier plaats belast behaalde.

Ziethier den tekst van dat stuk:

« De langdurige verdediging van Sebastopol: eene verdediging bijna zonder voorbeeld in de geschiedrollen des oorlogs, heeft niet alleen de aandacht van Rusland, maar van geheel Europa tot zich getrokken. Sedert de eerste oogenblikken van het beleg om zoo te zeggen plaatste zij de verdedigers dier stad in denzelfden rang met de helden, welke ons land het meest tot eer verstrekten. Gedurende elf geheele maanden, heeft de bezetting van Sebastopol aan zijne vijanden bijna iederen duim van den geboortegrond, welke de stad omringt, betwist, en ieder zijner operatien kenmerkte zich door de heldhaftigste feiten.

« Een verschrikkelijk bombardement, vier malen herhaald, en waarvan het vuur teregt bij dat des hels werd vergeleken heeft de muren onzer fortificatien op hare grondslagen doen sidderen; maar den warmen ijver harer verdedigers evenwel niet doen verminderen of aan het wankelen gebragt.

« Met onverwinbren moed, met eene zelfverloochening, christelijke soldaten waardig, hebben zij den vijand teruggeslagen of bezweken zij zonder er aan te denken, zich over te geven.

« Den 27 dezer maand, na bij zes stormen te zijn uiteengedreven, gelukte het den vijand zich van het bastion Korniloff meester te maken, en de opperbevelhebber van het leger in de Krim, het kostbaar bloed zijner wapenbroeders sparende, waarvan het vergieten in dezen stand van zaken tot niets geleid zou hebben, besloot naar den noorder kant der stad te trekken, de belegeraars slechts bloedige puinhoopen overlatende.

« Uit den grond van mijn hart het verlies van zoovele dappere soldaten betreurende, die voor het vaderland stierven, en mij aan de besluiten der Voorzienigheid onderwerpende, wien het niet behaagd hunne wapenfeiten met volkomen goed geluk te bekroonen, achtte ik het een pligt om nog in deze omstandigheid uit mijn naam en uit dien van geheel Rusland de levendigste dank te betuigen aan het dappere garnizoen voor zijne onvermoeide werken, voor al het bloed, dat het ongeveer een geheel jaar vergoot bij de verdediging der fortificatien, welke het binnen weinige dagen had opgerigt.

« Thans in de gelederen van het leger terugkeerende, zullen deze beproefde helden het voorwerp van den eenparigen eerbied hunner wapenbroeders geworden zijnde, ongetwijfeld nieuwe blijken van dezelfde krijgsdeugden geven. Gelijk zij, en met hen zullen al onze troepen hetzelfde onbegrensde geloof in de Voorzienigheid en dezelfde vurige liefde voor mij en onze geboortegrond koesterende, al de vijanden bestrijden, die hetgeen ons heilig is aanranden, zooals de eer de zelfstandigheid van het land en den naam Sebastopol, welke door zoovele opofferingen een onsterfelijken roem heeft verkregen, alsmede die der verdedigers zullen immer en altijd in het geheugen en in het hart van alle Russen vereenigd blijven met de helden, die zich op de velden van Pultawa en Boridino onderscheidden.

In eene telegrafische depêche uit Berlijn dd. 19 Sept. wordt gemeld: De Keizer van Rusland, vergezeld door drie grootvorsten, begeeft zich naar Nicolaieff en van daar naar de Krim; de reis naar Polen is opgegeven.

Eene telegraphische depêche van de *Patrie* meldt, dat het Russische leger in Azië den generaal Koukeleffski verloren heeft, en dat de kolonel Palgrene in eene schermutseling met de Turken, den 7den doodelijk gewond is. Deze dagteekening stemt overeen met die in de Ottomanische verslagen opgegeven.

Wij hebben, volgens de Duitsche correspondentiën, gemeld, dat de heer von Prokesch eene reis naar Parijs zou ondernemen.

Een Duitsch blad beweert, dat de schikking der Grieksche aangelegenheden aan de reis van dien diplomaat niet vreemd is, en dat reeds eenige gesprekken daaromtrent hebben plaats gehad.

Berigten, te Parijs aangekomen, schijnen aan te wijzen, dat het geschil tusschen het hof van Napels en de twee zeemogendheden op het punt staat te geschikt te zullen worden. Men deelt echter geenerlei bijzonderheden deswege mede.

— De Amerikaansche bladen van den 6 September, welke gister aankwamen, zijn vol bijzonderheden omtrent de laatste gebeurtenissen in Mexico.

De materiële regeringloosheid, welke in de hoofdstad uitbarstte na de vlugt van Santa-Anna, was van korten duur; maar men voorspelt eene nieuwe crisis en nieuwe pronunciamientos.

De generaal Carrera, aan wien de toekomst van het land voor zes maanden is toevertrouwd, behoort tot de reactionnaire partij; zijne benoeming zal niet goedgekeurd worden door de hoofden en de aanstokers van de laatste beweging Alvarez en Comenfut.

Daar hij reeds oppositie voorziet, heeft de voorloopige president het voornemen te kennen gegeven om zijne functien neder te leggen.

Wat er ook van deze bedoelingen en van deze botsingen zij: wie het Mexicaansche karakter kent, kan voorzeggen, dat nieuwe verwikkelingen zullen plaats grijpen. Wat van dat ongelukkig land zal worden, is niet te voorzien. Sommigen spreken van de vorming van verschillende onafhankelijke staten; de anderen van de aanhechting aan de Vereenigde Staten. Eene magtige partij werkt in dien geest, en in beide landen geeft deze quaestie der verschillende organen der openbare meening veel stoffe tot spreken.

Santa-Anna is den 29 Augustus met zijne familie voor Havanna ingescheept.

De nieuwstijdingen uit de Vereenigde Staten zijn van alle belang ontbloot. Het eenig merkwaardig feit is het weder in het leven roepen van het verbond van Garson. Deze maatschappij opgerigt met het doel, om door alle middelen, loyaal of niet — de wet, waarbij de verkoop van sterke dranken verboden wordt, te handhaven, schijnt de onmogelijkheid ingezien te hebben, om hare matigheidsinzigten bij eene wet ingang te doen vinden, in eene zoo talrijke stad als New-York.

De hôtelhouders en slijters gingen rustig met hunnen handel voort. Zij werden daarin echter plotseling verhinderd door eene aanklagt tegen de eigenaars van Astor House, het grootste hôtel der stad, wegens het verkoopen van brandewijn aan zekeren heer Cowen, getuige à charge. Deze zaak zal binnen kort behandeld worden.

De stoomboot *Hydra* heeft te Londen nieuwstijdingen uit de Kaap de Goede Hoop van 5 Julij aangebragt.

Een verschrikkelijke wind had in het binnenste gedeelte des lands plaats.

De Kaffers hebben de bewoners aangevallen en vijf-en-dertig gezinnen vermoord. Mannen zijn geworgd en kinderen werden in kelders met kokend water geworpen.

ENGELSCHE POST.

Men verzekert, dat de ministers reeds bijeengekomen zijn, om over het vraagstuk van vrede te beraadslagen voor het geval, dat ernstige voorstellen dienaangaande mogten worden gedaan. De groote moeijelijkheid bestaat in de waarborgen van Rusland aan te nemen of te eischen.

DUITSCHE POST.

Te Weenen was den 15 September, volgens de *Oesterr. Zeit.*, het gerucht in omloop, dat graaf Chotek, bekend wegens de diensten, welke hij in hoedanigheid van eersten burgraaf van Bohemen aan den staat heeft bewezen, benoemd zal worden tot president van den Keizerlijken raad.

— Volgens een correspondent van de *Kölnische Zeitung*, zou uit het verslag van den algemeenen geneesheer van het Oostenrijksch leger bij zijne terugkomst uit Gallicië en Bukowine blijken, dat gedurende den laatsten winter de Oostenrijksche troepen in de beide provinciën 40,000 man zouden hebben verloren, ten deele ten gevolge van de cholera en ten deele door typhoïdische ziekten. De verliezen van het Russische leger in het Koningrijk Polen geconcentreerd, zouden in evenredigheid daarvan zijn.

FRANSCHE POST.

De Fransche *Moniteur* geeft in de volgende bewoordingen verslag van de receptie ter Tuilerieën van de leden van het statistiek congres.

« Heden ten een ure hadden de heeren leden van het internationaal congres van statistiek de eer, door Z. M. ontvangen te worden.

« De receptie had ter Tuilerieën in de maarschalks-zaal plaats.

« De heer Rouher, minister van landbouw, koophandel en openbare werken, heeft onmiddellijk de heeren officiële afgevaardigden der vreemde regeringen aan Z. M. voorgesteld, die zich met het grootste gedeelte hunner onderhield, inlichtingen vragende omtrent de statistieke werkzaamheden in hunne landen.

« De heeren afgevaardigden hebben Z. M. zeer bedankt wegens de hartelijke gastvrijheid, welke hun in Frankrijk te beurt is gevallen en hoofdzakelijk wegens de door de regering genomen maatregelen, om hunne taak te vergemakkelijken en hun verblijf te Parijs zoo aangenaam mogelijk te maken.

« Verschillende hunner hebben van die gelegenheid gebruik gemaakt om Frankrijk welverdiend regt te doen wedervaren wegens het initiatief ter zake van de statistieke werkzaamheden.

« Een hunner, de vertegenwoordiger van Belgie, heeft zeer juist van pas herinnerd, dat de eerste optelling van productieve krachten in een groot land, in Frankrijk, onder Lodewijk XIV in 1693 gedaan werd, en dat de vestiging van een eerste statistiek bureau in Europa te danken is aan Keizer Napoleon I.

« De andere leden van het congres werden vervolgens door Z. Ex. den minister aan Z. M. voorgesteld. Men merkte op, dat Z. M. met veel gemakkelijkheid de talen sprak der vreemdelingen tot wie hij het woord rigtte.

« Z. M. werd bij zijne komst en vertrek met de levendigste toejuichingen begroet. »

— HH. MM. de Keizer en de Keizerin hebben zich Maandag jl. naar Reuil begeven, ten einde de gewonden van het leger in het Oosten te bezoeken.

— Prins Napoleon is dezer dagen te Parijs teruggekeerd.

SPAANSCHE POST.

Volgens de laatste berigten heerschte te Cuba volmaakte rust.

Men zegt, dat Spanje der Amerikaansche regering de toelating van zijn vertegenwoordiger den heer Zayas verzocht heeft, met eene vredebreuk bedreigende, in geval hij niet mogt worden toegelaten.

—Den 16 dezer had in de Fransche kerk eene godsdienstige plegtigheid plaats, ter gelegenheid der inneming van Sebastopol; de Spaansche vlag met die der geallieerden vereenigd, wapperde bij die gelegenheid.

Binnenland.

's Gravenhage, 20 September.

Z. M. heeft tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd den heer Mr. S. van der Swalme, griffier van de Staten der provincie Zeeland.

Z. M. heeft de benoeming van Mr. F. J. Kappeijne van de Coppello, burgemeester van Uithuizermeeden, tot secretaris dier gemeente, bekrachtigd.

* Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden vertrekt Zaturdag avond naar Petersburg, ten einde zijne gemalin en zijne dochter het eerst naar Berlijn te vergezellen, waar zij omstreeks de helft der maand October zullen teruggekeerd zijn.

* De baron d'André, minister van Z. M. den Keizer der Franschen bij het Nederl. Hof, is van Parijs in deze residentie teruggekeerd.

* De graaf von Königsmarck, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. den Koning van Pruissen bij het Nederl. Hof, is uit deze residentie naar Berlijn vertrokken.

* Heden morgen zijn de troepen van het garnizoen in deze residentie en het bataillon van het 6de regement infanterie, in bezetting te Delft, na zich in de Maliebaan te hebben vereenigd, van daar naar de vlakte van Waalsdorp gemarcheerd, onder kommando van den kolonel Scheltus, van het regement grenadiers en jagers, ten einde daar groote manoeuvres in het vuur uit te voeren.

* Programma (waarschijnlijk voor de laatste maal) der uit te voeren muzijkstukken door het muzijkcorps van het 4de regement dragonders, onder directie van den verdienstelijken kapelmeester den heer J. G. Muller voor het *Groot Paviljoen* in het Bosch, op Zondag namiddag ten 2 ure. No. 1. Marche, van Galk; 2. Potpourri der Bergmönck Wolfram; 3. Air le Cheval de Bronse, Auber; 4. Duo de l'Opéra Norma, Bellini; 5. Dublin Valse, Labitsky; 6. Jenny-Lind-Polka, Wallerstein; 7. Ouverture les Flibustiers, Lobe; 8. Cavatine le Barbier de Séville, Rossini; 9. Polka Mazurka; 10 Galop.

Gisteren is te Amsterdam ter beurze door een der voornaamste handelshuizen aldaar ter teekening gelegd een adres aan den stedelijk raad dier stad, houdende verzoek tot afstemming van den voorgedragen accijns op het gemaal. Honderden, en daaronder de voornaamste handelaren, hebben zich gehaast, dat adres te teekenen.

In de zitting van den gemeenteraad te Amsterdam van gisteren berigtte o. a. de Voorzitter, de ontvangst van eene missive van gedeputeerde Staten van Noord-Holland, geleidende afschrift eener missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken betrekkelijk het heffen op een gedeelte van het voor anderhalf jaar door den Raad aan den Koning ingediend adres tot wijziging der gemeentewet. De Voorzitter herinnert, dat onlangs de Minister mededeelde, dat hij niet voornemens was gevolg te geven aan des raads wenschen met betrekking tot de administratieve bezwaren; doch dat hij wel zou gevolg geven aan het verlangen van den raad ter zake van het belastingstelsel. Nu echter berigt de Minister in zijne nadere missive, dat hij, met betrekking tot het verzoek van den raad van Amsterdam, om te doen afwijken van art. 254 der gemeentewet door namelijk de opbrengst der gezamenlijke marktgelden te doen equivaleren met de gezamenlijke kosten der markten, bedenkingen daartegen heeft, welke in de missive worden medegedeeld, zijnde het den Minister niet gebleken, dat de noodzakelijkheid dier uitzondering voor Amsterdam door den raad had worden aangetoond. De Minister wenscht dus, dat de raad dit punt nog eens in overweging neme.

In dezelfde missive, zegt de Minister wijders, dat hij wenscht te vernemen of de afschaffing van den rijksaccijns op het gemaal niet eene wijziging heeft gebragt in de meening van het gemeentebestuur van Amsterdam, met betrekking tot de door dat bestuur verlangde uitzondering ter zake van het belastingstelsel op de gemeentewet voorgeschreven.

De Voorzitter voegde er bij, dat deze missive hem bevreemdde, na de jongste verklaring van den Minister, en nadat het bekend was, dat deze eerlang een wetsontwerp zou indienen om aan des raads verlangen te voldoen. Aangezien binnen kort de raad over de quaestie van den accijns op het gemaal zal beraadslagen, acht de voorzitter het nemen van een besluit op deze missive, wat het tweede gedeelte betreft, nu niet noodzakelijk. De vergadering vereenigt zich met dat gevoelen, weshalve de zaak later zal worden ter sprake gebragt.

Ten aanzien van de marktgelden wordt op 's Voorzitters voorstel besloten, ten deze van het dagelijksch bestuur het advies met concept-antwoord van den Minister, in te wachten.

Na de behandeling van een aantal andere zaken, kwam aan de orde de algemeene verordening op de heffing van de plaatselijke accijnsen binnen de stad Amsterdam en haar grondgebied.

De artikelen 1—13 werden aangenomen en de verdere behandeling van deze verordening, die uit 90 artikelen bestaat, tot des avonds uitgesteld. (*A. Ct.*)

Zr. Ms. fregat *de Ruijter*, thans liggende ter reede van Texel, zal waarschijnlijk dit najaar nog naar Oost-Indië vertrekken. Het état-major van dien bodem bestaat thans uit de volgende officieren: kommandant kapitein ter zee F. X. R. 't Hooft; 1ste officier kapt.-luit. ter zee P. van Woelderen; luit. ter zee 2de klasse jonkh. J. H. van Capellen en P. Toutenhoofd; luit. ter zee 2de kl. C. A. B. D. Rijk, N. C. Siedurgh, J. H. P. E. Kniphorst, A. Dronkers en Jhr. H. A. ridder van Rappard; adelborsten der 1e. kl. P. J. van Druijnen, L. F. H. Tuckerman, C. A. C. van Kervel, D. G. E. Wolterbeek, Muller, J. H. Haakman, J. van Assen, A. Snoeck, Jhr. G. A. Tindal, L. C. Holtzapffel, P. E. Tegelberg, H. E. Eijssell en E. R. Bonn, offic. van gez. 2de kl. A. B. A. F. von Konigslöw, offic. van gez. 3de kl.: P. van der Veen, offic. van administratie J. Opmeer; adjunct-administrateur, O. W. Gobius; scheepsklerken, P. F. van Wage en E. Canneman; kapitein der mariniers D. Vreedenburg, en 2de luit. der mariniers K. H. Koentze.

Te Purmerend is door den gemeenteraad besloten met 6 tegen 4 stemmen, om de belasting op het gemaal, als eigen middel, over 1856 nog te heffen.

Men verneemt, dat gister aan den raad der stad Utrecht is aangeboden het verzoekschrift tot de afschaffing der belasting op het gemaal, door meer dan 900 personen onderteekend.

Door den Algemeenen Kerkenraad der Nederl. Herv. gemeente te Utrecht, is uit het vorige twaalftal, het navolgende zestal geformeerd: Schouw Sandvoort, pred. te Arnhem; Gewin, pred. te Heemstede; Barger, pred. te Vreeland; Gildemeester, pred. te Elburg; Schijnvliet, pred. te Bennekom; Molenaar, pred. te Scheveningen.

Aan het *Handbl.* schrijft men uit het kamp van Reijen:

« Den 17 Sept., 's morgens ten 9½ ure was de brigade kavallerie en batterij rijdende artillerie op de gewone oefeningsplaats vereenigd. Na eene revue door den bevelhebber, werden groote manoeuvres verrigt, bestaande in retraite *en échelon*, door het vuur eener tirailleur-linie gedekt. Na een terugtogt van circa 2000 passen, werden twee linien op 150 passen afstand geformeerd, en het doortrekken der linien achterwaarts verrigt. Nu kwam het geschut in werking, opende een hevig vuur, gevolgd door het doortrekken der linien voorwaarts, waarbij de artillerie telkens positie nam en het vuur voortzette, regts en links gedekt door tirailleurvuur en werd door snel uitgevoerde charges der beide regementen in linie besloten. Ten slotte werd voor den bevelhebber gedefileerd, hetgeen een schoon schouwspel opleverde, vooral toen de rijdende artillerie dit in galop volbragt. Niettegenstaande het ongunstige weder, waren vele toeschouwers, zoowel te paard als te voet, op de heide aanwezig. »

Uit Maastricht schrijft men ons van den 17 Sept.:

« Heden had alhier plaats de jaarlijksche aanbesteding voor fourrages ten behoeve van de hier garnizoen houdende kavallerie; daartoe waren slechts ingekomen 2 billetten, waarvan door den heer H. Pijls, te dezer stede woonachtig, het minst was ingeschreven, als:

de 10 pond hooi tegen ƒ 0,35;
» 10 » stroo » 0,32, en
» 10 » haver » 1,38.

Zoodat nu het zamengesteld zomer-ration voor het kavallerie-paard komt te staan op 83 cents, dus voor deze stad ongeveer 19 cent meer dan het vorige jaar. » (*U. Ct.*)

Aan de *Weser Zeitung* wordt uit Amsterdam geschreven: Het Ministerie van Koloniën heeft eene openlijke oproeping gedaan aan alle gadingmakenden om nieuwe voorslagen in te zenden bij de reeds ingekomene omtrent de oprigting van eene stoompaketvaart tusschen Rotterdam en Java en de overige Oost-Indische Koloniën. Een met de betrekkingen onkundige zal natuurlijk vragen, van waar de moeijelijkheden, die het jaren lang ministeriële voor-

arbeiden, het voortdurend aansporen der Kamer-oppositie en nu weder de berigten van Jan en alleman vereischen? Maar de ingewijde weet dat de knoop bij de Handelmaatschappij zit, die gelooft, dat haar belang door eene van haar onafhankelijke onderneming van dien aard gevaar loopt. Maar, zal men vragen, waarom neemt zij zelve de zaak dan niet over? waarom heeft zij een vierde eeuw met de aanwending van dezen krachtigsten hefboom voor den bloei der kolonien gewacht en daarentegen onmetelijke sommen aan een kostbaar beheer, eene zeer dure reederij en eene tot in het ongeloofelijke gaande ondersteuning van de kunstig in het leven gehoudene industrie weggeworpen? Juist daarom, dewijl zoo vele duizend geheel verschillende belangen van de handel-maatschappij gevoed worden en ieder voor geborgen gehouden wordt, die slechts met de pink hare beschermende hand bereiken kan, is het voor elke handelsvereeniging hoogst moeijelijk de belangen van zulk een groote clienteel ook zelfs voor de eigene geheel te doen onderdoen, maar het is geheel en al ondoenlijk voor de Handelmaatschappij, die duizendvoudig gebonden is, en daarom verschrikkelijk weinig goed en zeer veel nadeel voor den Nederlandschen handel gedaan heeft; zij is inderdaad de laatste hand, die de vrije scheepvaart en concurrentie in den handel naar de Koloniën beknelt, maar een zoo sterke, dat zij deze bijna nog slechts tot eene papieren vrijheid maakt. Maar waar de goede wil ontbreekt, komt slechts te dikwijls de drang der omstandigheden te voorschijn, gelijk nu een ten gevolge van den oorlog onzekere, deels reeds verminderde en in vreemde handen toch maar al te bedenkelijke Engelsche stoompostverbinding waartegen in alle kringen zich stemmen verheffen.

(*Gron. Ct.*)

Nu vijftig jaar geleden verscheen in Duitschland een werkje van een ongenoemden, onder den titel: *Was hat Europa zu furchten und zu hoffen?* Het dagblad *Deutschland* deelt uit dat werkje eenige uittreksels mede, van welke wij de navolgende, op dit oogenblik bijzonder merkwaardig, niet aan de kennisneming van onze lezers meenden te moeten onthouden. Men bedenke, bij de lezing dier uittreksels dat zij geschreven zijn nu vijftig jaar geleden.

Ziethier wat er in gezegd wordt over het Pruissische neutraliteits-systeem:

«Het zoo onverzetbare neutraliteits-systeem, dat het Berlijner-kabinet gedurende het grootste gedeelte van den revolutie-oorlog volgde, heeft in verscheidene landen, bijzonderlijk in Engeland en in zuidelijk Duitschland tot de ongerijmdste en onbillijkste beoordeelingen aanleiding gegeven. Niets was intusschen wijzer en meer overeenkomstig de ware belangen der Pruissische monarchie, dan dit buitenslands zoo zeer miskend systeem. De grondslagen, waarop het berustte, ontstonden uit den zoowel inwendigen als uitwendigen toestand van dien Staat, en zoo lang die toestand dezelfde blijft, even lang moeten en zullen die grondslagen de schreden van het Berlijner kabinet leiden, en alsdan [en de slag van Jena en de vrede van Tilsit?] wederom het gelukkig resultaat aanbrengen; dat het langs dien weg bij den vrede van Luneville bereikte: vermeerdering van in- en uitwendige kracht: eene betrekkelijke uitbreiding van magt door eene schrandere besparing zijner krachten, terwijl magtige Staten dood bloeden; ten gevolge daarvan invloed bij het sluiten van den vrede, en eene daaruit ontstaande vergrooting zijner monarchie, door uitbreiding zijner grenzen.»

En verder:

«Het geheele politieke aanzien en de geheele belangrijkheid van dezen door het genie van Frederik II zoo plotseling gevormden Staat, berustten op de toenmalige persoonlijke grootheid van zijnen Souverein, op den geest zijner regering, op de onafgebrokene werkzaamheid eener bij uitnemendheid fijne en goed berekende politiek. Pruissens bedoeling kan mitsdien blijkbaar geene andere zijn dan, eerstens: door wijze spaarzaamheid en doelmatige aanwending der krachten van den Staat, zijn inwendige sterkte zoo veel mogelijk te vermeerderen: en ten tweede: van alle voorkomende gunstige gelegenheden gebruik te maken, om door achtervolgende toeëigeningen *zijne monarchie te vergrooten*, totdat ze eindelijk in evenwigt is met die der drie grootste mogendheden van het vasteland, Rusland, Frankrijk en Oostenrijk; elke oorlog alzoo, welks gevolgen niet met de grootste waarschijnlijkheid kunnen worden vooruitgezien, is in openlijken strijd met zijne *gewigtigste Staats-bedoelingen*....

«Aangezien nu de belangen van Frankrijk en Rusland derwijze tegenstrijdig zijn, dat men ze, en wel voor langen tijd, als twee elkander bedreigende vijandige Staten kan beschouwen, zoo zou het volkomen overeenkomstig Pruissens belang zijn, ingeval van een uit te breken oorlog, wederom die rol te vervullen, welke zijne positie, zijne inwendige krachten, zijne noodzakelijke uitbreidingsplannen en de houding der overige Europesche mogendheden hem aanwijzen, namelijk: de rol van een bij den aanvang rustigen toeschouwer, die eindelijk een beslissende uitspraak doende, scheidsregter wordt. een gewapende scheidsregter, *terwijl de anderen zich moede gevochten hebben.*»

Onze politikus is volkomen bekend met het systeem om van gunstige gelegenheden gebruik te maken, want hij zegt:

«Frederik II, wiens scherpziende blik in staat was het donker verschiet, de verledene en toekomstige eeuwen, te doorschouwen, voorspelde vaak de toekomstige grootheid van zijne door hem gevestigde monarchie; in dergelijke profetische oogenblikken bepaalde hij den Weichsel, den Rijn en de kusten der Noordzee, van Texel tot aan de monden [illegible] Elbe, als de toekomstige grenzen van den Pruissischen [illegible] Ware het den grooten Koning vergund thans uit [illegible] te verrijzen en met zijne hem alleen eigene gave [illegible] een blik op Europa's gesteldheid te werpen: [illegible] nog, vele schitterende verwachtingen [illegible] het politiek systeem, dat hij zijnen opvolgers ter uitvoering achterliet.»

Eene dergelijke waarschuwing kon voorwaar slechts ontstaan uit eene beschouwing van hem, voor wien een *groot Duitsch Rijk niet meer bestaat;* ook behelst dat geschrift over Duitschland slechts woorden, die inderdaad veel van eene lijkrede hebben.

(*De Tijd.*)

In een schrijven uit Cincinnati van den 26sten Julij wordt een hoogst belangrijk overzigt gegeven van den tegenwoordigen toestand van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, waaraan wij het volgende ontleenen:

„Geen land ter wereld heeft ooit met gunstiger uitslag de banier der vrijheid geplant, dan de Vereenigde Staten; geen heeft zich in een zoo kort tijdsverloop in den rei der eerste beschaafde mogendheden gesteld als zij; geen kan zoodanig een wasdom aantoonen als zij.

Laat ons hier de vergelijkende statistiek een weinig doen spreken om ons de verhouding van 1793 en heden door cijfers voor oogen te stellen.

	1793.	1854.
Staten	15	31
Vlakte-inhoud	805.461	3.230.000
Bevolking	3.929.328	23.260.000
Leger	5120	10.300
Marine		78 schepen.
Spoorwegen		25.996 mijlen.
Telegrafen		23 281 »
Kanalen		3.000 »
Uitgaven	7.529.575 doll.	64.345.921 doll.
Inkomsten	5.720.624 »	84.107.967 »
Invoer	31.000.000 »	267.678.647 »
Uitvoer	26.109.000 »	204.650.244 »
Staatsschuld	40.000.000 »	47.180.506 »
Schuld. der stat.		202.086.484 »
Tijdschriften		2.800
Volksbibliothek.	35	694
Boekdeel. aldaar.	75.000	2.201.632
Schoolbibliothek.		12.000
Boekdeel. aldaar.		2.005.000

Voor 40 jaren schreef Livingston uit Albanië een brief, waarin hij de invoering van spoorwegen voor een utopie hield, even onpractisch als duur. Heden kan men van Albanië naar St. Louis in minder dan 50 uren komen en zijn de staten met een uitgebreid spoorwegnet omgord.

Cincinnati, gegrondvest in 1789, was voor 60 jaren nog een armoedig dorp en thans is zij de hoofdstad van het westen, met bijna 170,000 inwoners, is eene der voornaamste stapelplaatsen van den binnenlandschen handel en heeft meer dan 200 stoommachines binnen hare muren.

Wat industrie en handel aan wonderen verrigten kunnen hebben deze staten verrigt, en alles binnen de korte tijdruimte van een menschenleeftijd.

Doch de republiek der Vereenigde Staten is niet alleen groot in vooruitgang, maar bijna even groot in achteruitgang. Pas is de dag der onafhankelijkheidsverklaring voor de 79 maal gevierd, of reeds zijn de zaken weder zoo verward, dat menig vaderlandslievend hart voor de naaste toekomst beeft. Zware onweerswolken hangen aan den staatkundigen hemel en alles dringt onstuimig aan op de beslissing en oplossing van de lang verschovene, teedere quaestie omtrent de slavernij.

De partij der slavenhouders is sedert 1850 zeer in sterkte toegenomen. Zij veroverde schrede voor schrede de geheele Unie, gaf haar reeds lang presidenten, en leidde de vertegenwoordiging. In 1850 werd de wet op de ontvlugte slaven aangenomen. Was vóór den tijd de slavernij slechts eene instelling van de zuidelijke en zuidwestelijke Staten en streng binnen hunne grenzen gebannen, sedert werd zij eene nationale instelling.

Hierop volgde in 1854 de aanneming der Kansus en Nebraskabill. Had nu de hierdoor veroorzaakte beweging zich alleen bij de slavernijkwestie gehouden en was niet die der inboorlingen daarmede gemengd geworden, de tegenwoordige toestand zou niet zoo bont dooreengeweven zijn. De nieuwe partij evenwel, die uit de reactie opdaagde en onder den naam van «nietsweters» bekend, eene geheele omkeering onder het Amerikaansche volk ten doel heeft, trok behalve tegen de slavernij, ook tegen de Roomsch-Katholijke hierarchie en tegen al wat vreemdeling is te velde.

Zonen van de grondvesters der republiek, wilden de nietsweters dien verleden, heerlijken tijd weder in het leven terugroepen, wilden zij de reinheid van de door hunne voorvaders gestelde grondbeginselen herstellen. Edel streven! Maar welke middelen kozen zij daartae? Zij wilden de negerslaven bevrijden en daardoor de beschaafde Europeanen regtloos maken; zij wilden de Jezuiten treffen en ontnamen te gelijker tijd aan de ingekomene Protestanten het stemregt; zij wilden de hydra der omkooping den kop inslaan, en in plaats van regtschapene, degelijke mannen tot hunne kandidaten te stellen, kozen zij nietsbeteekenende gelukzoekers, die zich reeds bij alle partijen, doch te vergeefs, tot koopwaar hadden aangeboden. De aanvoerders dezer partij waren ellendige volksleiders, die den grooten hoop op een dwaalspoor bragten.

Door hunne schoone woorden verlokt, stemden in October 1854 de meeste liberale Duitschers en Engelschen met de nietsweters tegen de conservatieven, voorstanders der slavernij en Jezuïten. In het voorjaar evenwel werden plotseling de bordjes verhangen, eene nieuwe partij wierp zich tegen de nietsweters op en op onderscheidene plaatsen waren bloedige tooneelen de gevolgen van de daardoor ontstane spanning en strijd. Reeds hebben in meer dan één staat de nietsweters het onderspit moeten delven en spoedig zal in dezen herfst bij de verkiezing van den President der Unie blijken, wie uit deze onrustbarende woelingen zegevierend zal te voorschijn treden.

Te Eindhoven is op 1 Augustus jl. eene bank van leening opgerigt, welke zonder eenige tusschenkomst van pachters, ten nutte der pandleggers door het Collegie van Regenten voor de Algemeene Armen, onder toezigt van den burgemeester of een lid van den gemeenteraad, wordt bestuurd. Het kantoor dezer bank is zoodanig ingerigt, dat ieder pandlegger ter bevordering der geheimhouding, afzonderlijk tot het beleenen der panden kan worden toegelaten, door twee verschillende zeer doelmatig ingerigte toegangen, terwijl het personeel der bank zich beijvert om de beleende panden met alle mogelijke zorg te plaatsen en te rangschikken, ten einde deze tegen bederf of eenige vermindering in waarde zoovel mogelijk te bewaren. (*N. B.*)

Publicke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Zaturdag, 22 Sept. 6 3/4 ure
ROBERT LE DIABLE, grand opéra en cinq actes.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 20 September 1855.

	Pct.			Pct.	
Nederland.			**Rusland.**		
Ned.W.Schuld.	2 1/2	63 13/16 3/4 11/16			
Dito Certificat.	3	76	*Hope* 1798/1816	5	101 1/8
Dito Dito.	4	93 1/2 9/16 1/4	Dito 1828/1829	5	100 1/2
O. I. Leening	4		Cert. 1830/1833	5	[illegible]
Amort. Syndic.	3 1/2	90	Dito Dito	4 1/2	87 3/4
Hand.-Maats.	4 1/2		Dito *Hope*	4	75 5/8
Belgie.			Dito *Stieglitz*	4	74 3/8
Certificaten	2 1/2		Dito dito 5e Ser.	4	74
Do *Rotschild*	2 1/2	50 5/8	Dito 1854	5	80 3/4 7/8
Frankrijk.			Inschr. Assig.	6	
Obligatien	3		Certific. dito.	6	
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	19 7/16 1/2	Obligatiën	4	
Dito Buitenl.	3				
Do Binnenl. 6/m.	3	32 3/16	**Oostenrijk.**		
Bew. Sp. Com.		4 3/8	Metaliek	5	62 13/16 63
Amort. Schuld.		4 7/8	Dito bet. Amst.	5	78 15/16 4 1/2 4
Portugal.			Dito Nation.	5	67 3/8 1/2 7/16
Londen nieuwe.	3	40 5/16	Dito 1847	2 1/2	32 1/16 1/8
Dito uitgest.	4		Dito 1851/1852	2 1/2	32 1/16 1/8

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 99, $\frac{1}{8}$; Philad., Bankaet. $1\frac{5}{8}$, $\frac{13}{16}$; Mexic., te Lond. 3 pct. $20\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$; dito Onb. $20\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$; Gren., te Lond. p. s. 100. $2\frac{1}{2}$ pct. $17\frac{7}{8}$, 18; Ecuad. $3\frac{5}{16}$.

Onze fondsenmarkt was heden over het geheel iets vaster met eenige affaire in de hoofdsoorten; de Amerikaansche fondsen echter waren alle lusteloos.

Advertentien.

NIEUWE POPULAIR WETENSCHAPPELIJKE WERKEN.

VOOR 80 CTS. à *f* 1.20 PER DEEL IN PLAATS VAN *f* 2.40 à *f* 3.60.

GESCHIEDENIS DER SCHEPPING,

door **H. BURMEISTER.** Naar den **vijfden** druk uit het Hoogd. door **A. WINKLER PRINS.** Met eene voorr. van Prof. **BUIJS BALLOT**, 1ste deel à *f* 1.10.

DE SCHEIKUNDE IN HET DAGELIJKSCH LEVEN,

door **J. F. W. JOHNSTON**, voor Nederland bewerkt door Dr **J. W. GUNNING**, Lector aan de Hoogeschool te Utrecht. 1ste dl. à *f* 1,00.

zijnde Deel III en VI van **VAN DRUTEN en BLEEKERS**

Goedkoope Bibliotheek enz.

Deel I en II, **GESCHIEDENIS DER CHRISTELIJKE KERK**, door H. VAN BERKUM, met eene Voorrede van Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT. 2 dln. *f* 1.80.

De meer uitvoerige prospectus dezer belangrijke onderneming is in alle Boekwinkels verkrijgbaar.

(924)

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.